

АНАЛІЗ ДОВГОСТРОКОВИХ РІШЕНЬ

МІСТО ДНІПРО

ПРОГРЕС В НАПРЯМКУ
МІСЦЕВОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ВПО
У МІСЦЯХ КОМПАКТНОГО
ПРОЖИВАННЯ

ВЕРЕСЕНЬ 2023 | УКРАЇНА

КОНТЕКСТ І ОБҐРУНТУВАННЯ

Станом на липень 2023 р. за приблизними оцінками 5,1 млн людей були внутрішньо переміщені в межах України, і ця кількість поступово зменшувалася із серпня 2022 р.¹ Разом з тим, переміщення є **тривалим** – 80% ВПО залишаються переміщеними довше 8 місяців. Варто зазначити, що значна частка ВПО (60%) не мають чітких намірів щодо переїзду з теперішнього місця проживання у найближчій перспективі.² У цьому контексті **місця компактного проживання** (МКП), які початково були створені в якості тимчасового притулку на ранній стадії повномасштабного вторгнення, приймали переміщених людей довгий період часу. Станом на серпень 2023 р. це стосувалося близько 112 тис. ВПО по всій країні.³

Така динаміка переміщення змушує національних та міжнародних суб'єктів в Україні співпрацювати на постійній основі, щоб сприяти впровадженню **довгострокових рішень** (ДР) для ВПО, включаючи підтримку місцевої інтеграції⁴ тих, хто вирішив залишитися у теперішньому місці переміщення. За таких умов МКП завжди варто розглядати в якості **крайнього рішення** для ВПО⁵, оскільки вони не створюють реальних передумов для місцевої інтеграції і часто не відповідають мінімальним вимогам щодо житлових умов.⁶ Окрім того, ті, хто залишаються у місцях компактного проживання, часто страждають від високого рівня вразливості та соціально-економічної незахищеності⁷, що, ймовірно, загострює труднощі, пов'язані з місцевою інтеграцією, на кшталт доступу до працевлаштування або ринку оренди житла.

Враховуючи вищевказані причини, REACH, у тісній співпраці з кластером CCCM (Кластер з управління та координації місць компактного проживання), опитав у м. Дніпро 373 переміщені домогосподарства, які проживають в МКП, а також 425 непереміщених ДГ.⁸ Метою був збір базових даних для оцінки прогресу в напрямку місцевої інтеграції ВПО, які змушені проживати в МКП тривалий час. Оцінка проводилася шляхом порівняння їхнього становища з непереміщеними групами населення з використанням Рамкової програми Міжвідомчого постійного комітету з пошуку довгострокових рішень в інтересах ВПО.⁹ Це опитування є початковою фазою **лонгitudного дослідження** у двох раундах¹⁰, спрямованого на визначення тенденцій та відмінностей у запровадженні довгострокових рішень у цих двох підгрупах. Аналогічні дослідження були також проведені у Вінниці, Ужгороді та Мукачеві.

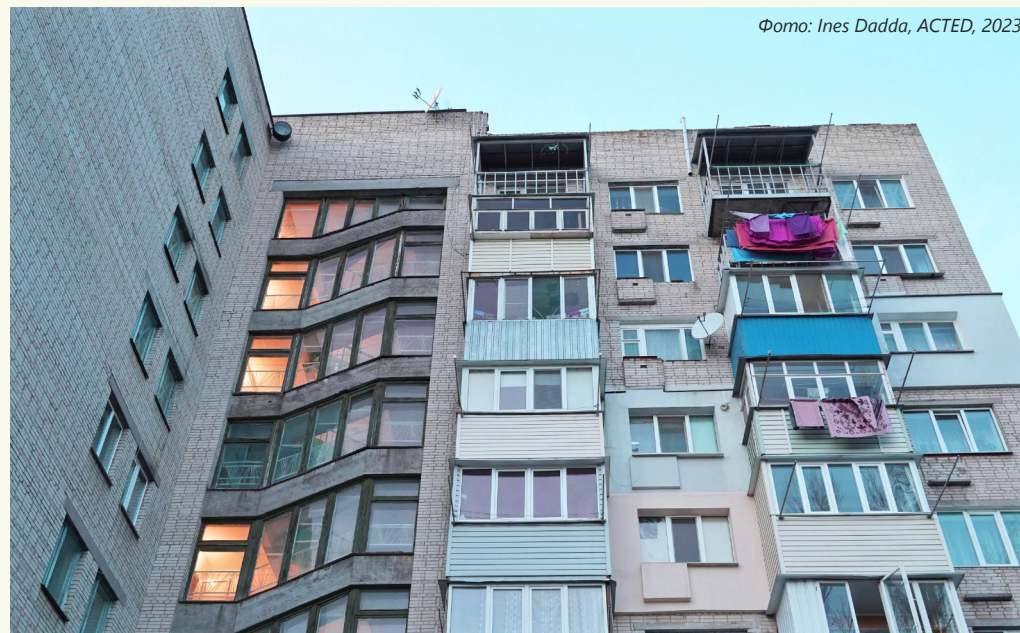

Фото: Ines Dadda, ACTED, 2023

Фото: Ines Dadda, ACTED, 2023

КЛЮЧОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Пріоритети та плани ВПО на майбутнє

Половина (**50%**) переміщених домогосподарств у МКП виразили намір залишитися у м. Дніпро на наступний рік, тоді як **42%** повідомили, що мають намір повернутися в населений пункт постійного проживання. Ті, хто планує залишитися, зазначили, що необхідними умовами забезпечення їхнього перебування в цьому місті є наявність постійного житла (**59%**) та більш сприятливі економічні можливості (**55%**)

Безпека та захищеність

Переміщені домогосподарства оцінили рівень безпеки **вище**, ніж непереміщені. Більшість переміщених ДГ не зазначали, що стикалися з інцидентами у сфері безпеки впродовж трьох місяців до збору даних.

Доступ до основних послуг

Переміщені домогосподарства в МКП мали практично повний доступ до медичних (**94%**) або освітніх послуг (**94%**). Серед переміщених дітей, які проходили навчальні або підготовчі програми, половина (**50%**) відвідували заняття в дистанційному форматі у навчальних закладах, розташованих на територіях постійного проживання.

Гарантії проживання та житлові умови

Більш ніж третина (**37%**) переміщених домогосподарств повідомили, що побоюються виселення з теперішнього МКП впродовж 6 місяців після збору даних. Особливо це стосується гуртожитків навчальних закладів, які приймають приблизно три чверті (**73%**) переміщених ДГ. Окрім того, у контексті скарг на погані житлові умови найчастіше згадувалися брак зручностей для вразливих людей (**39%**), приватності (**11%**), житлового простору (**10%**) і санвузлів (**9%**).

Працевлаштування

Отримані дані свідчать, що **58%** ВПО працездатного віку, які проживають в МКП були економічно активними (працювали або навчалися) на період збору даних, порівняно з **76%** непереміщених осіб. За результатами дослідження ВПО з професійною/технічною кваліфікацією або дипломом про середню освіту, які працювали в промисловості або сфері послуг, частіше зазначали про безробіття після переміщення.

Доступ до стабільного доходу

Переміщені домогосподарства, які проживають в МКП, мали в середньому нижчий дохід, порівняно з непереміщеними особами, і тільки **58%** з них повідомили, що їх місячний дохід становить більше 4001 грн (українська гривня) на одного члена домогосподарства. Окрім того, **39%** переміщених домогосподарств поклалися виключно на грошову допомогу як на основне джерело доходу. Ця проблема турбувала чверть домогосподарств ВПО з членами працездатного віку.

Відновлення ЖЗМ (житлових, земельних та майнових прав)

Лише близько третини (**32%**) переміщених домогосподарств, які володіли житлом, землею чи майном (ЖЗМ), що були пошкоджені та потребували компенсації, перебували у процесі отримання (**31%**) або вже отримали компенсацію (**1%**) згідно з даними.

Доступ до документації

Більшість (**93%**) переміщених домогосподарств повідомили, що мають усі адміністративні документи. Ті, хто втратив документацію, у період, що передував збору даних, переважно змогли її відновити.

Возз'єднання сім'ї

Третина (**33%**) переміщених ДГ повідомили, що були розлучені принаймні з одним членом сім'ї з початку повномасштабної війни. Із них, третина змогла возз'єднатися з сім'єю.

Соціальна згуртованість

За словами більшості респондентів (**92%**) існує позитивне відчуття соціальної згуртованості між ВПО та непереміщеними особами. Разом з тим, про відчуття дискримінації повідомило 1 з 10 переміщених ДГ в місцях компактного проживання, наприклад, стосовно доступу до ринку оренди житла, ринку праці або основних послуг.

ОГЛЯД МЕТОДОЛОГІЇ

Загальний огляд

Основною групою населення, яка розглядається в цьому дослідженні, є домогосподарства ВПО, які проживають в МКП в Дніпрі принаймні три місяці. Збір даних проводився з використанням кількісного підходу, на основі методу особистого інтерв'ю домогосподарств зі стандартизованими закритими питаннями. Окрім того, із використанням аналогічного методу було опитано контрольну групу¹¹, яка складалася з непереміщених домогосподарств, які проживають в м. Дніпро.

Вибірка

МКП в Дніпрі були визначені на основі переліку МКП, розробленого CCCM Кластером. Загалом, було опитано 373 переміщених ДГ, які налічували 943 людини, що, за оцінками, відповідає 12% населення МКП (7919 ВПО) на час збору даних (травень-червень 2023).¹² Відбір респондентів з кожного МКП здійснювався методом зручної вибірки.¹³ Оскільки цей метод передбачає відбір учасників відповідно до їх доступності, результати для переміщених ДГ в МКП варто розглядати як індикативні.¹⁴ Водночас, за допомогою точок GPS, розставлених по місту випадковим чином, було відібрано 425 непереміщених ДГ, що забезпечило репрезентативні¹⁵ результати з похибкою 5% та довірчою ймовірністю 95%.

Оцінка прогресу реалізації довгострокових рішень

Оскільки довгострокові рішення не можуть вважатися повністю досягненими, поки ВПО знаходяться у місцях компактного проживання, йдеться лише про частковий прогрес у напрямку місцевої інтеграції опитаних ВПО. Ця оцінка здійснюється за допомогою критеріїв Довгострокових рішень МПК та ключових показників.¹⁶ Для кожного ключового показника дослідження встановлюються цільові орієнтири, які визначають цілі для досягнення довгострокового рішення. Ці орієнтири встановлюються або як 100-відсотковий цільовий показник, або як результат контрольної групи. Вибір між цими двома наборами цільових орієнтирів визначається у кожному конкретному випадку на основі досяжності критерію та важливості врахування контекстуальних чинників (наприклад, використання показника зайнятості непереміщених ДГ для оцінки стану ринку праці).

ЗАГАЛЬНІ ЗАУВАЖЕННЯ ТА ОБМЕЖЕННЯ

Це дослідження є **проміжним заходом**, спрямованим на визначення тенденцій виключно шляхом кількісного аналізу. Окрім того, дослідження проводиться тільки з точки зору певного набору ключових показників, що дає обмежене уявлення про комплексні проблеми та можливості, з якими стикаються ВПО на шляху до місцевої інтеграції. Під час наступної стадії будуть використані якісні методи (інтерв'ю та обговорення у фокус-групах) для забезпечення вичерпного розуміння основної динаміки.

При цьому використання результатів непереміщених осіб в якості контрольної точки для оцінки прогресу в напрямку місцевої інтеграції впирається у **неминучі обмеження**. Результат по кожному показнику вимірюється на основі сприйняття ВПО та непереміщеними особами їхнього власного становища, що призводить до появи різних критеріїв, на які, ймовірно, впливає їхній досвід. Цей аспект слід враховувати читачеві при зіставленні результатів, одержаних за двома групами.

Крім того, необхідно, щоб у ході подальших досліджень основна увага приділялася тому, наскільки реальною для ВПО є можливість **повернутися** до місць свого постійного проживання або **переселитися** в інші частини країни в довгостроковій перспективі – два шляхи передбачені Рамковою програмою МПК для ДР, окрім місцевої інтеграції. REACH і CCCM співпрацюють з партнерами з метою поступового усунення цих інформаційних прогалин, які мають вирішальне значення для розширення прав і можливостей ВПО, які бажають зробити усвідомлений вибір з-поміж можливих довгострокових рішень.

А КЛЮЧОВІ ДЕМОГРАФІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ

Переміщені ДГ в місцях компактного проживання

Загалом було опитано 373 домогосподарства, що включали 943 людини (середній розмір ДГ – **2,5**). Жінки віком від 40 до 59 років були більш репрезентовані, ніж чоловіки (**17%** порівняно з **12%**). Ця тенденція ще помітніша у групі людей, старших за 60 років, де жінок практично вдвічі більше, ніж чоловіків (**19%** порівняно з **8%**). Середній вік членів домогосподарств становив **41.1 рік**. За даними опитування дві п'ятих (**40%**) усіх членів ДГ, та **28%** молодших за 60 років страждали від хронічного захворювання або інвалідності. У третині (**32%**) домогосподарств була принаймні одна дитина. Більшість (**80%**) ДГ проходили опитування російською мовою.

Непереміщені ДГ

Загалом було опитано 425 домогосподарств, які включали 972 людей (середній розмір ДГ – **2,3**). Статеві-віковий розподіл стає асиметричним у групі старше 60 років, де кількість жінок більш ніж вдвічі перевищує кількість чоловіків (**21%** порівняно з **10%**). Середній вік членів ДГ становив 43 роки. За даними опитування, менш ніж третина (**30%**) усіх членів ДГ та **15%** молодших за 60 років страждали від хронічного захворювання або інвалідності. Близько двох третин (**61%**) ДГ проходили опитування російською мовою.

Рисунок 1. Розподіл за віком та статтю

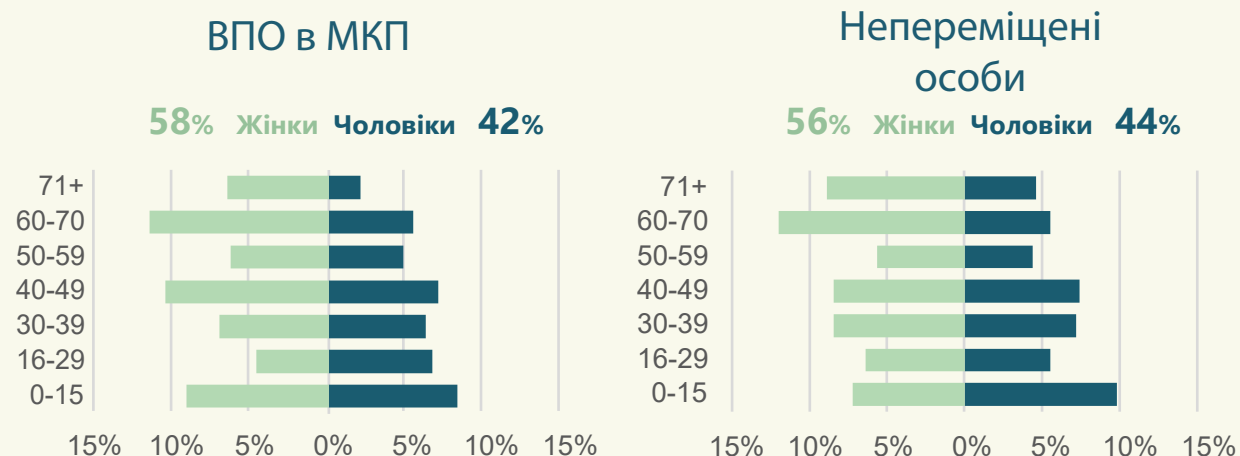
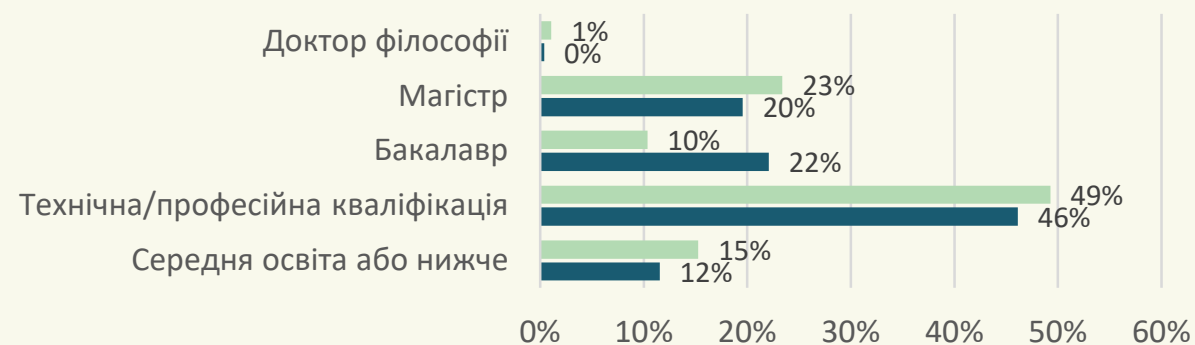

Рисунок 2. Рівень освіти повнолітніх членів ДГ

● ВПО в МКП ● Непереміщені особи

В ПЕРЕМІЩЕННЯ ТА ІСТОРІЯ МОБІЛЬНОСТІ

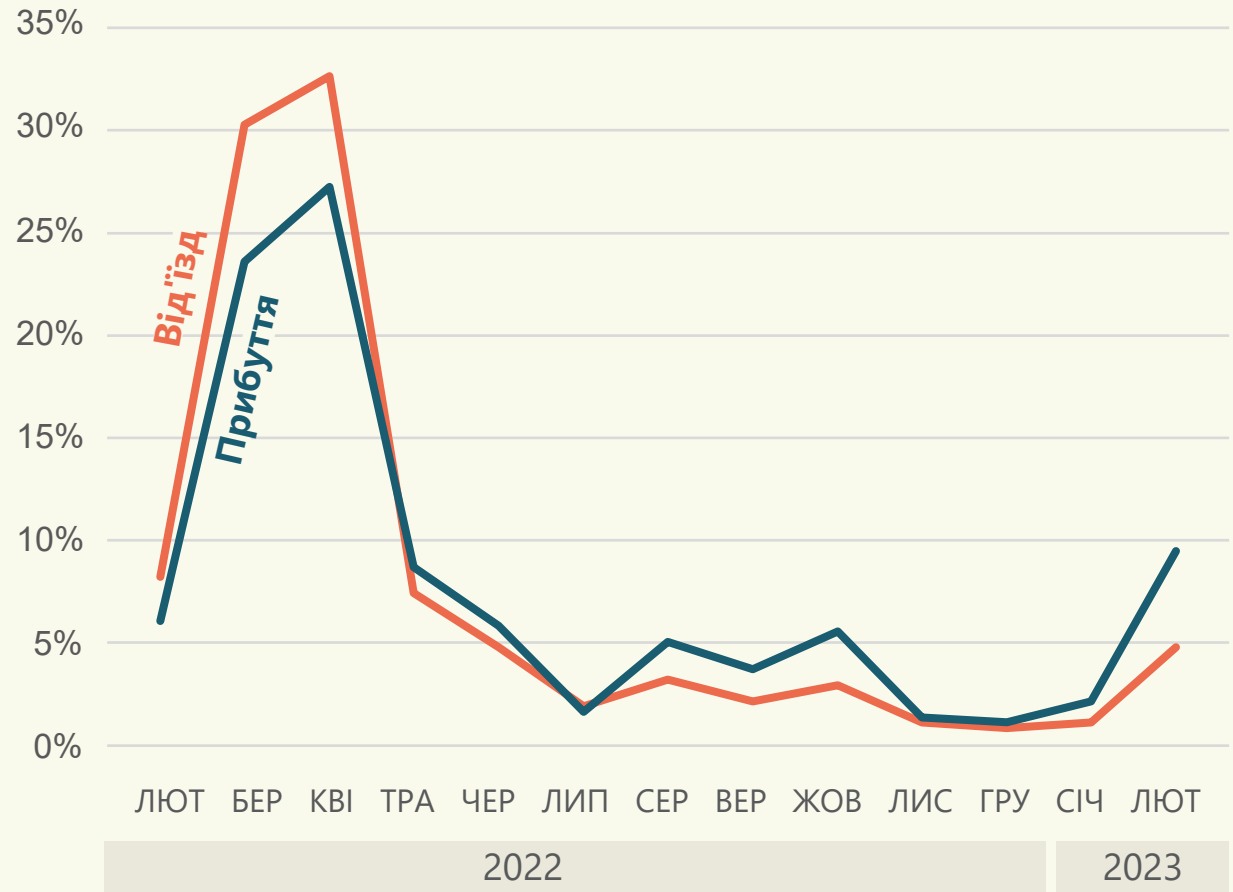
Тенденції мобільності

Значна більшість опитаних переміщених ДГ в МКП у м. Дніпро походить з Донецької (46%), або з Луганської (45%) областей. Найбільший приплив ВПО з населених пунктів постійного проживання у Дніпро відбувся у перші три місяці загострення бойових дій, після чого рух значно сповільнився. Місто Дніпро було пріоритетним місцем для більшості ДГ, оскільки 80% повідомили, що прибули у місто менш ніж за 30 днів після від'їзду.

Фактори, що спонукають виїзд і прибуття ВПО

Міркування безпеки (99%) разом з поганими умовами життя (18%) та економічними чинниками (16%) були найбільш згадуваними причинами покинути населений пункт постійного проживання для переміщених ДГ в МКП. Водночас, найпоширенішими причинами для прибуття в м. Дніпро були відносна безпека (89%), близькість до населеного пункту постійного проживання (35%) і доступність житла (32%).¹⁷ Загалом, економічні чинники (наприклад можливість працевлаштування або вища заробітня плата) відзначили 21% переміщених ДГ. Цей показник зріс до 26% для ДГ, у яких принаймні один член був працевлаштованим до лютого 2022р.

Рисунок 3. Тенденції пересування ВПО в МКП між населеним пунктом постійного проживання та м. Дніпро

С ПРІОРИТЕТИ ТА ПЛАНИ ВПО НА МАЙБУТНЄ

Пріоритети щодо довгострокових рішень на наступний рік

Половина (**50%**) переміщених ДГ в МКП зазначили, що збираються залишитися в м. Дніпро на період до року після збору даних (до червня 2024 р.). Серед них, значна більшість (**81%**) вважає, що це рішення може бути реалізоване. Серед цієї групи, половина (**51%**) має конкретні плани, щоб реалізувати свій намір залишитися в місті.

Ті, хто планують залишитися, зазначили, що необхідними умовами є наявність постійного житла (**59%**) та більш сприятливі економічні можливості (**55%**).¹⁸ Варто зазначити, що перспектива залишитися в м. Дніпро переважала (**55%**) серед ДГ, у яких принаймні один член був працевлаштованим на час збору даних.

Водночас, помітна частка переміщених ДГ в МКП (**42%**) зберігала намір повернутися до населеного пункту постійного проживання наступного року. Для них, необхідною умовою було покращення безпекової ситуації у місці постійного проживання (**94%**)¹⁹. Важливим є те, що про такий намір щодо переміщення частіше повідомляли україномовні ДГ (**62%**), ніж російськомовні (**37%**). Лише **9%** тих, хто збирався повернутися, зазначили, що це рішення може бути реалізоване.

Пріоритетне місце проживання переміщених ДГ в МКП на наступні 12 місяців

 50%

ВПО збираються залишитися в м. Дніпро

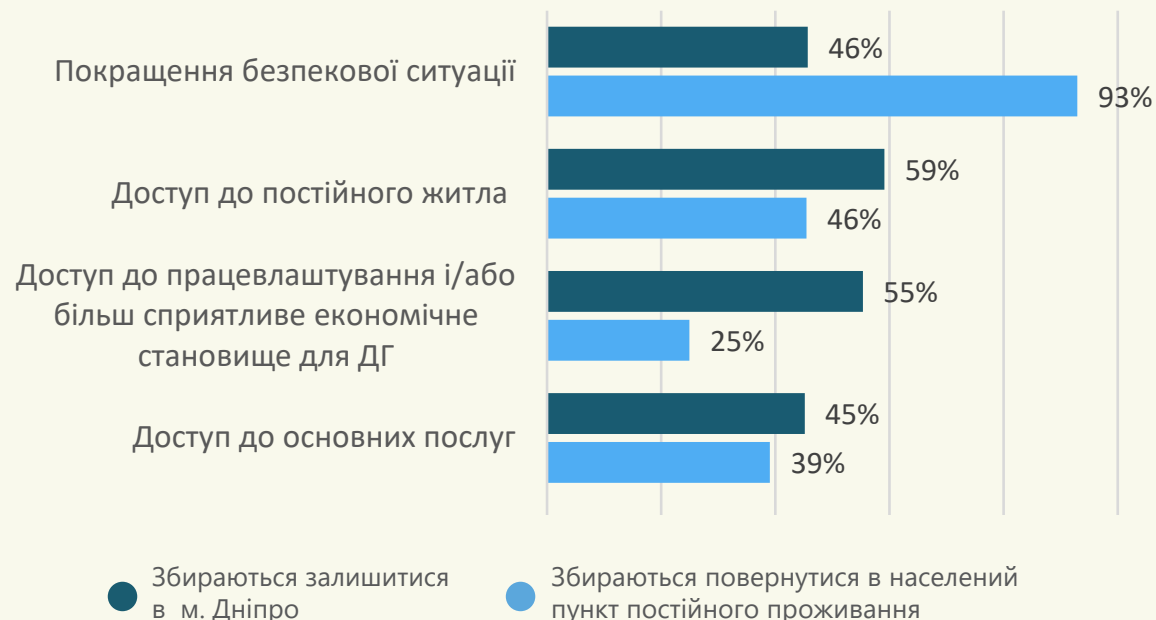
 42%

ВПО збираються повернутися в населений пункт постійного проживання

 5%

ВПО збираються переїхати в **інше місце**, в межах України або закордон²⁰

Рисунок 4. Умови для реалізації пріоритетного варіанту

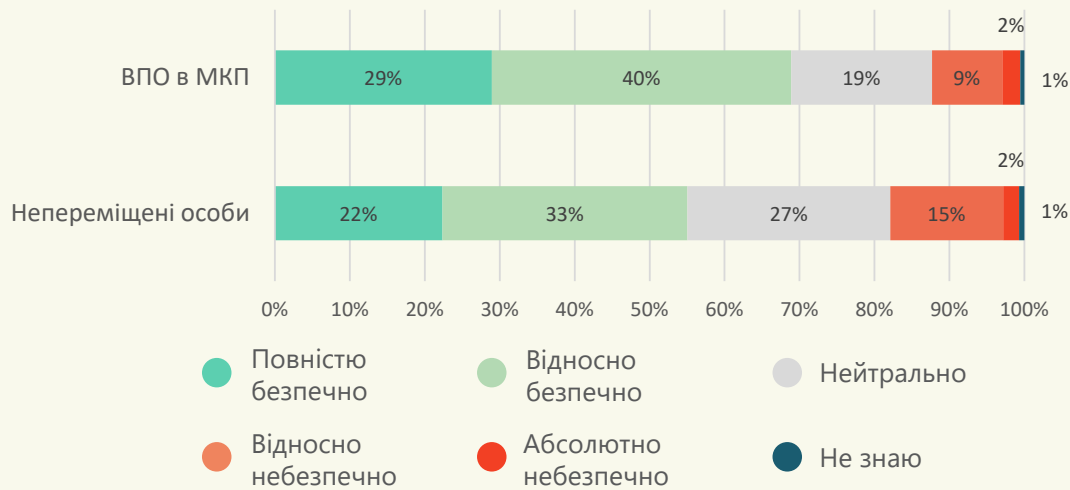

1 БЕЗПЕКА ТА ЗАХИЩЕНІСТЬ

Показник 1: Відчуття безпеки та захищеності

Дві третини (**69%**) переміщених ДГ повідомили, що сприймають безпекову ситуацію як відносно або повністю безпечну під час пересування містом (вдень або вночі) впродовж останніх 3 місяців, при чому цей показник є вищим, порівняно з непереміщеними особами (**55%**).

Рисунок 5. Відчуття безпеки та захищеності

Показник 2: Інциденти у сфері безпеки

90% переміщених ДГ в МКП у м. Дніпро повідомили, що не стикалися з інцидентами у сфері безпеки впродовж 3 місяців до збору даних. Разом з тим, **9%** повідомили, що постраждали від інцидентів пов'язаних з війною (обстріл, вибиті вікна тощо),²² а **1%** (4 ДГ) повідомив, що постраждав від психологічного насильства. Повідомлень про фізичні напади або акти сексуального насильства не було зафіксовано. Однак, враховуючи тенденцію до ненадання інформації про такі інциденти²³, вони стануть пріоритетним предметом аналізу в ході наступного раунду дослідження.

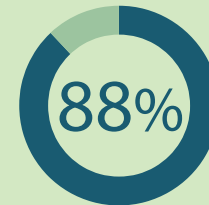
КРИТЕРІЙ 1 Безпека та захищеність

Довгострокові рішення можна вважати досягнутими, якщо особи не зазнають актів насильства щодо них, а їх захист гарантується національними та місцевими органами влади незалежно від їхнього статусу переміщених осіб.²¹

Досягнення критерію 1: Безпека та захищеність

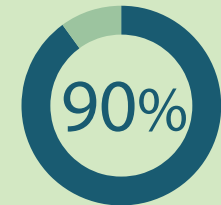
Переміщені ДГ, які проживають в МКП в м. Дніпро повідомили, що не стикалися з будь-якими іншими інцидентами у сфері безпеки, станом на час збору даних, окрім безпосереднього впливу війни (наприклад удари ракетами та дронами, падіння уламків, внаслідок роботи ППО тощо), які однаково зачіпають як ВПО, так і непереміщених осіб. Варто також зазначити, що ВПО повідомили про вищий рівень відчуття безпеки порівняно з непереміщеними особами.

Досягнення критерію оцінюється за наступними показниками:

Відчуття захищеності та безпеки

Частка переміщених ДГ, які повідомили про відчуття безпеки в діапазоні від "нейтрально" до "дуже добре".

Відсутність інцидентів у сфері безпеки впродовж останніх 3 місяців

Частка переміщених ДГ, які повідомили, що не стикалися з інцидентами у сфері безпеки впродовж останніх 3 місяців.

Цільовим орієнтиром є показник у 100%.

2 ДОСТАТНІЙ РІВЕНЬ ЖИТТЯ

2.1 Доступ до основних послуг

Показник 1: Доступ до медичних послуг

Більшість (**91%**) переміщених ДГ в МКП повідомили про потребу в медичних послугах впродовж 3 місяців до збору даних (порівняно з 87% для непереміщених ДГ). Із них, **94%** зазначили, що мають доступ до таких послуг без перешкод (порівняно з **97%** для непереміщених ДГ). Вартість медичних послуг та товарів була найбільш поширеною перешкодою серед домогосподарств, які не мали змоги отримати медичні послуги.

Серед переміщених ДГ, які зазначили, що мали потребу у медичних послугах впродовж останніх 3 місяців до збору даних,

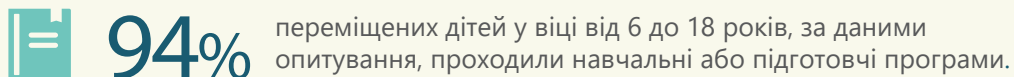

повідомили, що мали до них доступ.

Показник 2: Доступ до освітніх послуг

Більшість (**94%**) переміщених дітей у віці від 6 до 18 років, які проживають в МКП у м. Дніпро [n=132], за даними опитування, проходили навчальні або підготовчі програми впродовж 3 місяців після збору даних, що свідчить про те, що тільки незначна частка дітей потенційно опиняється у ситуації, коли вони не залучені ні до освітньої, ні до професійної діяльності.

Оскільки у 2022-2023 навчальному році у Дніпропетровській області очні заняття не проводилися, усі переміщені діти відвідували заняття онлайн, за винятком тих, хто проходив професійну підготовку [n=20]. Загалом, половина (**50%**) переміщених дітей проходили онлайн-заняття у навчальних закладах їхнього постійного місця проживання, а чверть (**25%**) проходили навчання в іншому населеному пункті України. Лише **23%** проходили навчання в м. Дніпро.

КРИТЕРІЙ 2.1 Доступ до основних послуг

Довгострокові рішення можуть вважатися досягнутими, якщо ВПО не стикаються із дискримінацією при доступі до до всіх основних послуг для забезпечення достатнього рівня життя.

Досягнення критерію 2.1: Доступ до основних послуг

Дані свідчать що ВПО, які перебувають в місцях компактного проживання у м. Дніпро мали практично повний доступ до медичних (**94%**) та освітніх (**94%**) послуг.

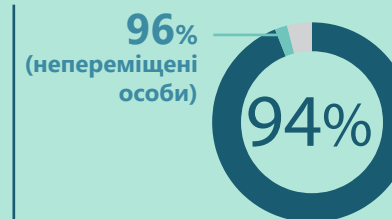
Основною перешкодою у доступі до медичних послуг, як повідомлялося, була висока вартість послуг та медичних товарів, що швидше за все впливає на ДГ з низьким рівнем доходу. Також доступ до освіти стає проблемою тільки для незначної частки дітей, а половина з них (**50%**) відвідує заняття в дистанційному форматі в навчальних закладах поза межами місця постійного проживання.

Досягнення критерію оцінюється за наступними показниками:

Безперешкодний доступ до медичних послуг

Середня частка ВПО, які повідомили про те, що не стикалися з перешкодами у доступі до медичних послуг, серед тих, хто зазначив, що потребував їх впродовж трьох місяців до збору даних.

Безперешкодний доступ до освітніх послуг

Середня частка дітей ВПО віком від 6 до 18 років, які проходили навчальні програми або програми професійної підготовки, впродовж трьох місяців до збору даних.

2 ДОСТАТНІЙ РІВЕНЬ ЖИТТЯ

2.2 Гарантії проживання та житлові умови

Типи місць компактного проживання

Приблизно три чверті (**73%**) переміщених ДГ в МКП зазначили, що проживають в гуртожитках навчальних закладів, решта проживала або в медичних закладах (**14%**), або в іншому типі закладів (**14%**), що не призначені для проживання.

При аналізі демографічних та соціально-економічних характеристик ВПО, які мешкають у гуртожитках навчальних закладів, було відзначено, що вони, як правило, молодші (у середньому 41 рік) порівняно з людьми, які проживають у медичних закладах (у середньому 44,5 роки). Крім того, ДГ, які мають принаймні одного працевлаштованого члена сім'ї, частіше зупинялися в гуртожитках, ніж ДГ, які не мають хоча б одного працевлаштованого члена (**80%** та **62%** відповідно). І нарешті, ДГ з доходом більшим ніж 4000 грн/місяць на одного члена ДГ повідомили про те, що вони частіше зупиняються в гуртожитках порівняно з тими, хто перебуває нижче цього рівня (**76%** порівняно з **67%** тих, які нижче цього рівня).

73%

переміщених ДГ повідомили, що проживають у гуртожитках навчальних закладів

14%

переміщених ДГ повідомили, що проживають у медичних закладах.

КРИТЕРІЙ 2.2 Гарантії проживання та житлові умови

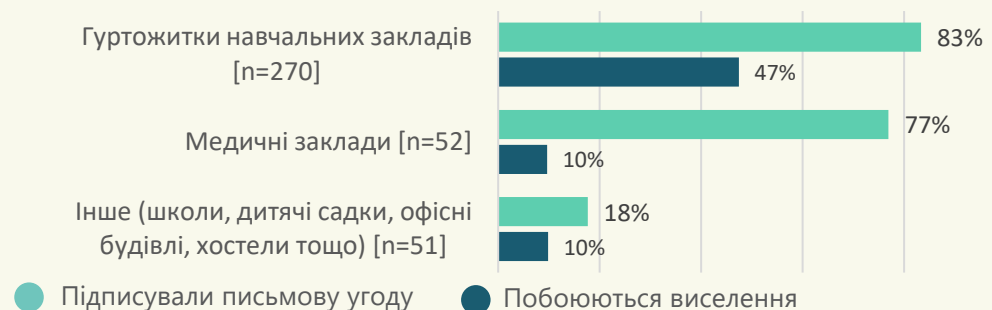
Місця компактного проживання є крайнім рішенням для переміщених домогосподарств і повинні бути замінені на стабільні житлові варіанти, для того аби вважати довгострокові рішення досягнутими. Разом з тим, поки МКП виконують роль тимчасового рішення в сфері житла, в них необхідно забезпечити мінімальні стандарти та гарантії проживання.²⁵

Показник 1: Гарантії проживання та страх виселення

Приблизно три чверті (**73%**) опитаних переміщених ДГ повідомили, що отримали контракт, який гарантує мінімальний термін перебування у місці компактного проживання. Водночас, **37%** все ж зазначали, що побоюються виселення впродовж шести місяців після збору даних. Для порівняння, лише **9%** непереміщених ДГ повідомили про страх виселення.

Варто зазначити, що близько половини (**47%**) переміщених ДГ, які мешкали в гуртожитках навчальних закладів, повідомили, що побоюються виселення, незважаючи на те, що домогосподарства, які мешкають у цій категорії місць компактного проживання, найчастіше повідомляли, що підписували письмову угоду (**83%**).²⁶

Рисунок 6. Частка ВПО, що повідомляють про наявність письмового контракту та побоюються виселення – дезагреговано за типом місця компактного проживання

2 ДОСТАТНІЙ РІВЕНЬ ЖИТТЯ

2.2 Гарантії проживання та житлові умови

Показник 2: Житлові умови

У ході опитування ВПО в МКП та непереміщеним особам було запропоновано оцінити за шкалою від 1 (дуже погано) до 5 (дуже добре) їхні житлові умови за різними критеріями. Середній об'єднаний результат для усіх критеріїв коливався навколо **4.15** для ВПО в МКП та **4.33** для непереміщених осіб. Переміщені ДГ частіше оцінювали умови як дуже погані (1) та погані (2) порівняно з непереміщеними ДГ (див. Рисунок 7 нижче), підкреслюючи основні, на їхню думку, проблеми з житловими умовами у місцях компактного проживання.

Рисунок 7. Частка оцінок "погано" та "дуже погано" для критеріїв житлових умов

Досягнення критерію 2.2: Гарантії проживання та житлові умови

Цей критерій можна вважати виконаним, якщо усі переміщені ДГ (**100%**) у м. Дніпро не мешкають у місцях компактного проживання та мають інші варіанти постійного житла. У цьому контексті та відповідно до описаного вище критерію, згідно з яким МКП розглядаються як тимчасові рішення у сфері житла, оцінка прогресу в досягненні довгострокових рішень ґрунтується на двох нижчезазначених показниках.

З урахуванням того, що більшість (**93%**) опитаних ВПО повідомили про те, що вони були розміщені в гуртожитках навчальних закладів, існуючі письмові угоди про мінімальний термін перебування у місцях компактного проживання, здається, не сприяють подоланню страху мешканців перед виселенням. Насправді, лише **60%** загалом відчували себе у безпеці.

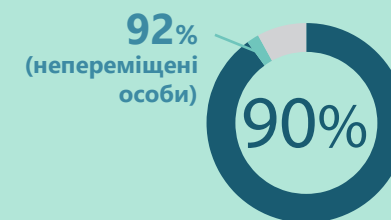
Переміщені ДГ **загалом задоволені** житловими умовами порівняно з оцінками непереміщених осіб. Водночас, було зафіксовано численні негативні оцінки за такими критеріями, як умови для вразливих людей чи житловий простір у МКП.

Досягнення критерію оцінюється за наступними показниками:

Відсутність відчуття загрози виселення

Середня частка ВПО, які повідомили про те, що вони не побоюються виселення протягом наступних шести місяців.

Суб'єктивно хороші житлові умови

Середня частка переміщених ДГ, які оцінили критерії житлових умов від 3 (нейтрально) до 5 (дуже добре), узагальнена з 9 середніх оцінок (по одній на кожен критерій).

3 ДОСТУП ДО ЗАСОБІВ ДО ІСНУВАННЯ ТА ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ

3.1 Працевлаштування

КРИТЕРІЙ 3.1 Працевлаштування

ВПО працездатного віку повинні мати доступ до можливостей працевлаштування без дискримінації, щоб вони могли задовольняти свої основні соціально-економічні потреби.

Показник 1: Економічно активне населення

До лютого 2022 року

Рівень зайнятості у цих двох підгрупах був практично однаковим до лютого 2022 р. Згідно з результатами опитування **82%** ВПО працездатного віку (18-59 років) були активними (працювали або навчалися). Частка таких людей серед непереміщених осіб становила **81%**.

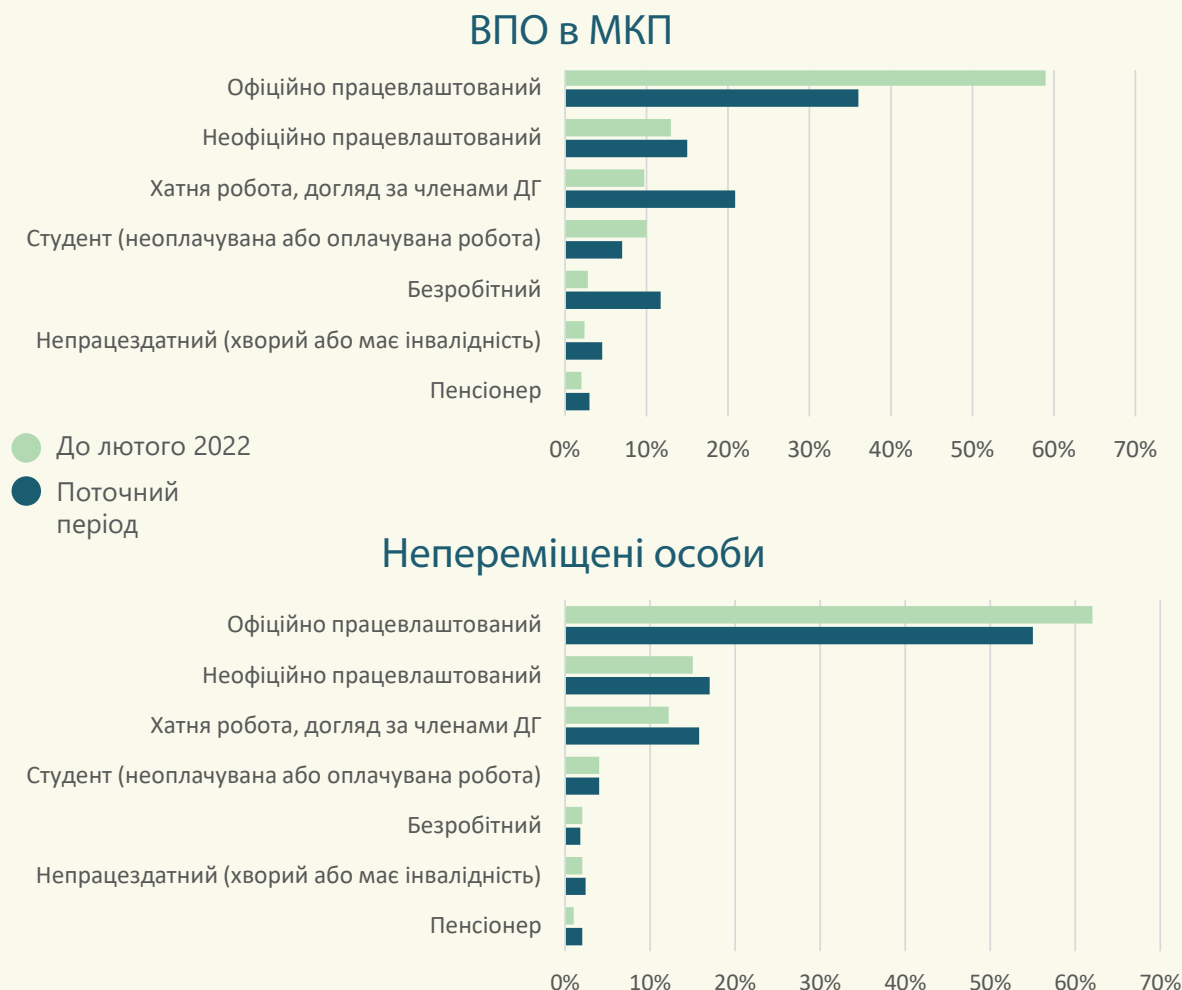
Варто зазначити, що згідно з отриманими даними чоловіки були активнішими (**88%**) членами переміщених ДГ, ніж жінки (**78%**). І навпаки, жінки, які входять до складу переміщених ДГ, як повідомляється, частіше займалися хатньою роботою (**16%**), ніж чоловіки (**2%**). Аналогічні тенденції було зафіксовано серед непереміщених осіб.

Поточний період

Нинішній рівень зайнятості свідчить, що між цими двома підгрупами відбулися зміни. Різко скоротилася загальна чисельність економічно активного населення ВПО в МКП у м. Дніпро (**58%**) порівняно з членами непереміщених ДГ (**76%**).

Серед переміщених ДГ, офіційно працевлаштованих до лютого 2022р., лише половина (**54%**) наразі офіційно працевлаштована (порівняно з **87%** для непереміщених осіб), **14%** перейшли на неофіційну роботу, **14%** займаються хатньою роботою та **12%** є безробітними. Серед тих хто спочатку працював неофіційно до 2022р. лише **39%** не змінили статус зайнятості, **27%** займаються хатньою роботою та **12%** є безробітними.

Рисунок 8. Порівняння статусу зайнятості до лютого 2022 р. станом на зараз для ВПО та непереміщених осіб працездатного віку (18-59 років)²⁷

3 ДОСТУП ДО ЗАСОБІВ ДО ІСНУВАННЯ ТА ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ

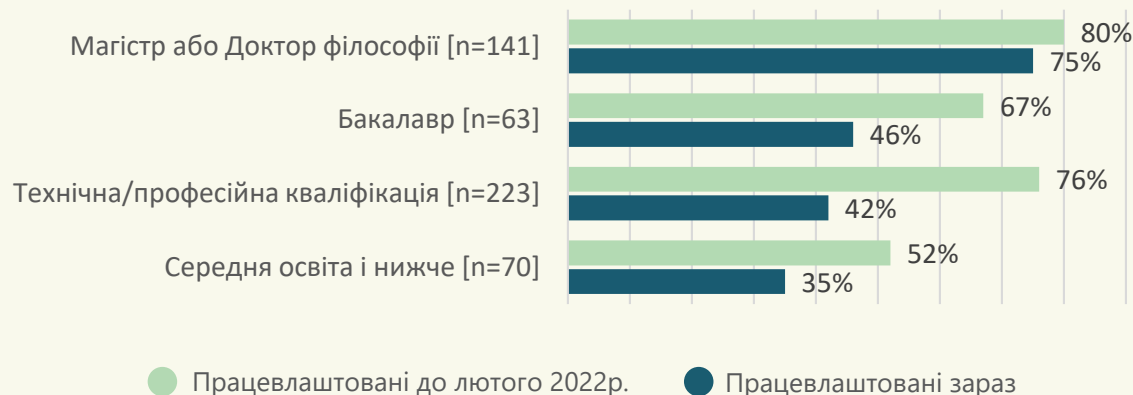
3.1 Працевлаштування

Фокус: Рівень освіти та сектори економіки

Члени переміщених ДГ, які мають професійну/технічну кваліфікацію або дипломи про середню освіту [n=393], частіше ніж інші повідомляли, що працюють неофіційно та в таких секторах, як готельний бізнес, виробництво або оптова та роздрібна торгівля. Цікаво, що серед тих, хто працював до лютого 2022 р., лише близько половини (**51%**) змогли знайти або зберегти роботу після переїзду до МКП у м. Дніпро. Серед тих, хто залишився працевлаштованим, лише **56%** продовжували працювати у тому ж секторі, де вони працювали до лютого 2022р.

ВПО, які отримали ступінь бакалавра та магістра [n=204], частіше повідомляли, що працюють офіційно і в таких секторах, як освіта або державне управління. Згідно з результатом, серед ВПО, які мали такий диплом і працювали до лютого 2022р., **81%** все ще працювали на момент збору даних. Серед тих, хто залишився працевлаштованим, **87%** продовжували працювати у тому ж секторі, де вони працювали до лютого 2022р.

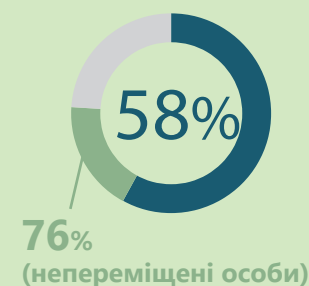
Рисунок 9. Загальний рівень зайнятості (офіційної та неофіційної) членів переміщених ДГ у віці від 18 до 59 років до лютого 2022 р. та станом на зараз, дезагредовано за рівнем освіти

Досягнення критерію 3.1:Працевлаштування

Дані свідчать, що на момент збору даних **58%** ВПО працездатного віку, які проживають у МКП, були економічно активними (працювали або навчалися) порівняно з **76%** непереміщених осіб. Отримані результати свідчать, що ВПО, які мають професійну/технічну кваліфікацію або дипломи про середню освіту, часто зайняті в промисловості чи секторі послуг, частіше повідомляли, що стали безробітними після свого переміщення.

Досягнення критерію оцінюється за наступним показником:

Члени ДГ працездатного віку, які навчаються або працюють

Середня частка ВПО у віці від 18 до 59 років, які працюють або займаються навчанням та професійною підготовкою, порівняно з результатами для непереміщених осіб.

3 ДОСТУП ДО ЗАСОБІВ ДО ІСНУВАННЯ ТА ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ

3.2 Стабільний дохід

КРИТЕРІЙ 3.2 Стабільний дохід

ВПО повинні мати доступ до стабільних доходів, що постійно генеруються або оновлюються. У контексті України це передбачає доступ до стабільних джерел доходу, таких як працевлаштування, а також програми соціального забезпечення та забезпечення засобів до існування (наприклад, професійна підготовка).

Показник 1: Збереження доступу до соціальних виплат

Майже всі (**98%**) ВПО в МКП заявили, що вони мають право на державні соціальні виплати²⁸ з початку повномасштабної війни у лютому 2022р. Більшість цих домогосподарств мали право на отримання допомоги, спеціально призначеної для ВПО (**95%**), пенсій (**64%**) або інших додаткових програм соціальної допомоги, заснованих на критеріях вразливості або низького доходу (**14%**).²⁹ Водночас, лише **62%** непереміщених домогосподарств повідомили, що мають право на отримання державних соціальних виплат.

Серед переміщених ДГ, які проживають в МКП, які повідомили, що мають право на отримання державних соціальних виплат [n=367], **84%** заявили, що вони не стикаються з якими-небудь перешкодами при відновленні доступу до державних соціальних виплат, порівняно з **98%** для непереміщених осіб, які мають право на виплати. І навпаки, серед переміщених ДГ, які повідомили про наявність перешкод [n=57], найчастіше згадувалася проблема затримок у процедурах (**93%**).³⁰

Серед переміщених ДГ, які проживають в МКП і які повідомили, що мають право на отримання державних соціальних виплат

 84%

мали змогу відновити доступ до таких виплат без перешкод.

Рисунок 10. Джерела доходу домогосподарств

Примітка: Дані щодо пенсій та державних соціальних виплат включають ДГ, які мають право на виплати та повідомили про їхні затримки

Показник 2: Категорії джерел доходу

Загалом, **60%** переміщених ДГ повідомили, що працевлаштування (офіційне чи неофіційне) є джерелом доходу порівняно з **79%** до лютого 2022р. І навпаки, **39%** ВПО повідомили, що зараз покладаються виключно на допомогу - або на пенсію, соціальні виплати, грошову допомогу або грошові перекази (порівняно з **32%** для непереміщених осіб). До **95%** ВПО отримують державні соціальні виплати, головним чином у зв'язку з їхнім правом на отримання спеціальних виплат для ВПО. Окрім того, кожна десята ВПО (**11%**) повідомила про отримання від НУО (неурядових організацій) багаточислової грошової допомоги (БЦГД).³¹

При розгляді домогосподарств з дорослими працездатного віку (від 18 до 59 років), **26%** ВПО в МКП покладаються виключно на допомогу порівняно з **6%** для непереміщених осіб. Дезагреговані дані також свідчать, що це стосується **21%** переміщених ДГ, які мають принаймні одну дитину порівняно з **6%** для непереміщених осіб.

3 ДОСТУП ДО ЗАСОБІВ ДО ІСНУВАННЯ ТА ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ

3.2 Стабільний дохід

Показник 3: Рівні доходу

Дані свідчать про те, що середньомісячний дохід на одного члена ДГ практично не змінився у період між збором даних і до лютого 2022р. для обох підгруп (ВПО в МКП та непереміщені особи). Середній дохід ВПО в МКП дещо знизився з 6066 грн до **6005** грн. Для непереміщених осіб він збільшився з 8598 грн до **9086** грн. За наявними даними, на нинішньому рівні доходи **35%** ВПО становлять менше 4001 грн на одного члена ДГ³², порівняно з **20%** серед непереміщених осіб.

Незважаючи на загалом аналогічні середні показники порівняно з рівнями, що існували до лютого 2022 року, слід зазначити про деякі коливання. Переміщені ДГ з низьким рівнем доходів (менше 4001 грн) до лютого 2022р. [n=149] часто повідомляли про підвищення своїх нинішніх доходів (**67%**). І навпаки, серед переміщених ДГ з високим чи середнім рівнем доходів [n=196], **52%** повідомили про зниження своїх доходів.

Аналогічно, доходи переміщених ДГ, у яких до лютого 2022р. не було працевлаштованих членів, частіше (**60%**) зростали [n=80]. І навпаки, частіше спостерігалось зниження доходів (**38%**) переміщених ДГ, у яких принаймні один із членів був працевлаштованим до лютого 2022р. [n=293], при цьому ця частка зростає до **49%** для тих, хто не знайшов роботу у Дніпрі [n=82].

Рисунок 11. Рівень доходу переміщених ДГ в МКП та непереміщених осіб, до лютого 2022р. та станом на зараз

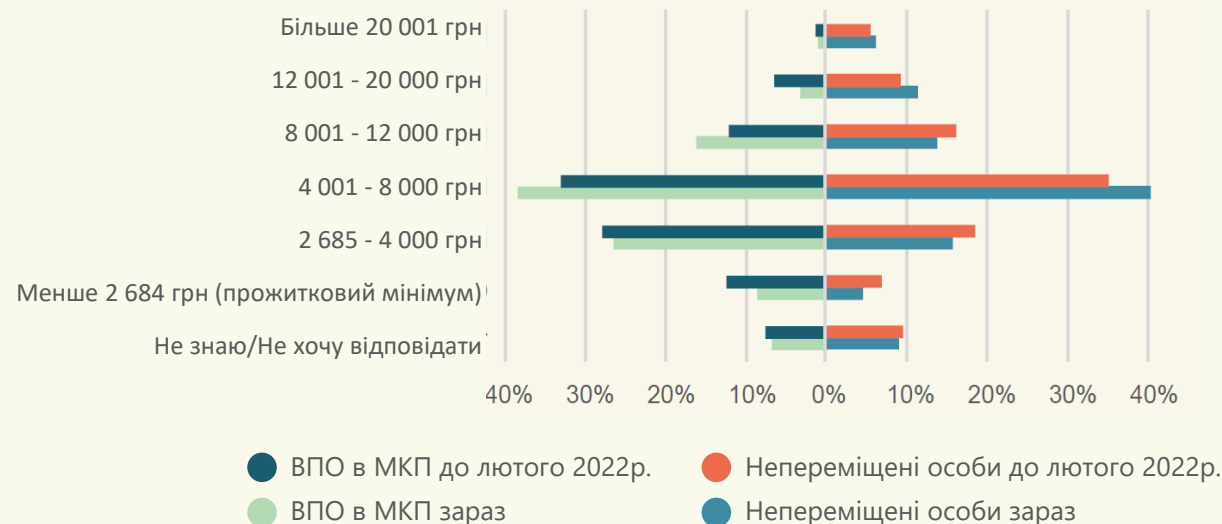
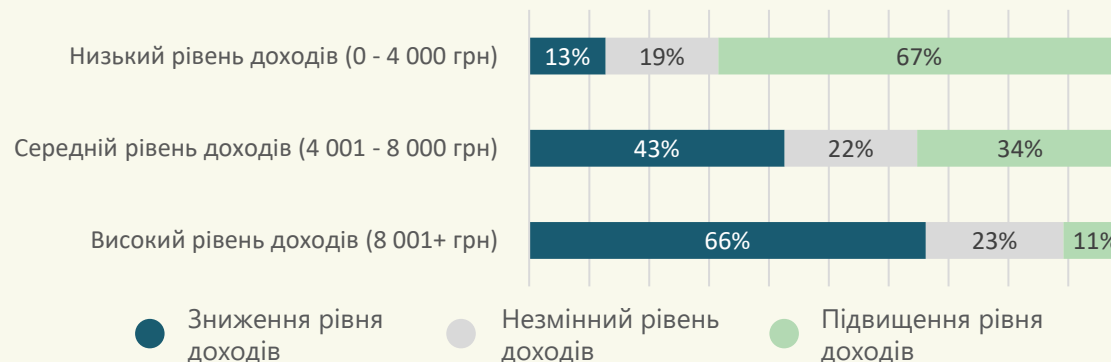

Рисунок 12. Коливання рівня доходів для переміщених ДГ в МКП, дезагреговано за категорією доходу до лютого 2022р.

3 ДОСТУП ДО ЗАСОБІВ ДО ІСНУВАННЯ ТА ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ

3.2 Стабільний дохід

Досягнення критерію 3.2: Стабільний дохід

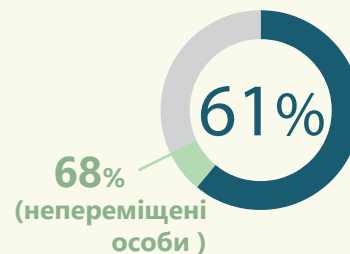
Переміщені ДГ, які проживають в МКП у м. Дніпро, отримували в середньому нижчі доходи, ніж непереміщені особи, і лише **58%** з них повідомили, що їхній щомісячний дохід на одного члена ДГ становить понад 4001 грн. Крім того, **39%** ДГ покладаються виключно на допомогу як на основне джерело доходу. Ця проблема є актуальною для чверті (**26%**) переміщених ДГ, які мають у своєму складі осіб працездатного віку. Зрештою, **84%** ВПО повідомили, що вони не стикаються з жодними перешкодами при спробі отримати доступ до державних соціальних виплат, на які вони мають право.

Досягнення критерію оцінюється за наступними показниками:

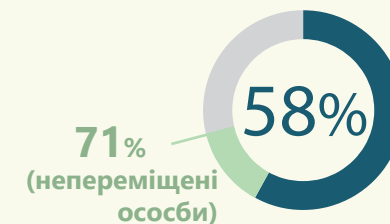
Успішно отримали доступ до державних соціальних виплат, якщо мали на них право

Частка переміщених ДГ, які повідомили, що не стикалися з перешкодами у доступі до державних соціальних виплат (включаючи пенсії), на які вони мали право.

Щонайменше один член ДГ має активний дохід

Частка переміщених ДГ, які покладаються принаймні на одне джерело активного доходу, наприклад, працевлаштування, бізнес або оренда.

Місячний дохід становить більше 4001 грн на одного члена ДГ

Частка переміщених ДГ, які повідомили, що їхній місячний дохід на одного члена ДГ становить більше 4001 грн.

4 ЕФЕКТИВНИЙ МЕХАНІЗМ ВІДНОВЛЕННЯ ЖИТЛА, ЗЕМЛІ ТА МАЙНА (ЖЗМ)

КРИТЕРІЙ 4: Ефективний механізм відновлення ЖЗМ

ВПО повинні мати доступ до ефективних і доступних механізмів для своєчасної реституції ЖЗМ, незалежно від того чи повертаються вони, чи воліють інтегруватися на місцях, чи оселитися в інших регіонах країни.

Пошкодження та власність

Майже всі переміщені ДГ в МКП (**94%**) повідомили, що володіли ЖЗМ у населених пунктах постійного проживання протягом місяця перед переміщенням. З них **96%** заявили, що мають визнаний договір або документ, що підтверджує право власності.

Крім того, **56%** переміщених ДГ, які володіли ЖЗМ у населеному пункті постійного проживання повідомили, що воно було або пошкоджено, або знищено з початку ескалації воєнних дій. Для осіб, які володіють ЖЗМ у Донецькій області [n=162], цей показник зростає до **62%**.

Серед ВПО, які володіють ЖЗМ у населеному пункті постійного проживання,

 56%

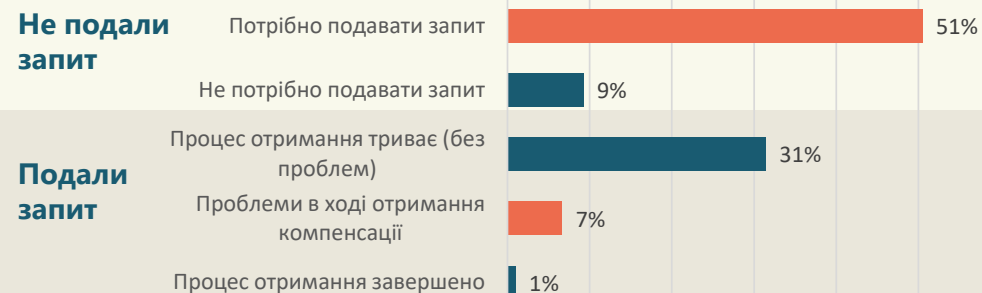
зазначили, що воно було пошкоджено або знищено.

Показник 1: Доступ до механізму відновлення ЖЗМ

Із тих, хто повідомив про знищення свого ЖЗМ, **60%** зазначили, що вони не подали запит на компенсацію, **38%** повідомили, що зробили це, і лише **1%** респондентів (2 ДГ) повідомили, що цей процес було повністю завершено.

Ті, хто повідомив про те, що вони не подавали запит, незважаючи на те, що потребували компенсації або стикалися з проблемами в процесі її отримання, відзначили такі найбільш поширені перешкоди: відсутність фото або відеозаписів, що підтверджують знищення (**31%**); житло знаходиться на непідконтрольних Уряду України територіях (**24%**); документи, які підтверджують право власності, були втрачені або знищені і не були відновлені (**10%**); перешкоди адміністративного характеру, пов'язані з поданням запиту (**8%**); документи, що підтверджують право власності, не були визнані (**4%**).³³

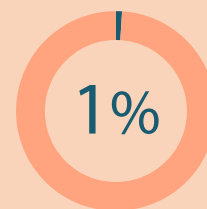
Рисунок 13. Рівень прогресу у поданні запиту на компенсацію – для переміщених ДГ, які володіли житлом до лютого 2022р. і повідомили, що станом на зараз воно пошкоджене або знищене

Досягнення критерію 4: Ефективний механізм відновлення ЖЗМ

Дані свідчать про те, що лише **1%** переміщених ДГ, які володіли ЖЗМ і зазнали збитків та потребували компенсації, отримали її на момент збору даних. Оскільки закон про компенсацію за пошкоджене та знищене майно було ухвалено лише за два місяці до збору даних (23 березня 2023р.)³⁴, під час майбутнього раунду ретельно відстежуватимуться зміни у цій сфері.

Досягнення критерію оцінюється за наступним показником:

Успішна та завершена процедура компенсації за пошкоджене ЖЗМ

Середня частка переміщених ДГ, які повідомили про отримання компенсації, з-поміж власників знищених ЖЗМ у населеному пункті їхнього постійного проживання, які повідомили про потребу в компенсації.

Цільовим орієнтиром є показник у 100%.

5 ДОСТУП ДО ОСОБИСТОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

КРИТЕРІЙ 5

Доступ до особистої та іншої документації

ВПО повинні мати доступ до документів, необхідних для отримання державних послуг, повернення власності та майна, участі у виборах або досягнення інших цілей, пов'язаних із довгостроковими рішеннями.

Показник 1: Доступ до особистої документації та механізм відновлення в разі її втрати

Майже кожне десяте (**12%**) переміщене ДГ повідомило про втрату принаймні одного адміністративного документа з лютого 2022р. Із них [n=43] понад половина (**58%**) спробувала відновити свої документи. Із тих, хто намагався це зробити, **32%** зіткнулися із перешкодами. Половина з них повідомили, що основною перешкодою є затримки.

12%

переміщених ДГ повідомили про втрату принаймні одного важливого адміністративного документа з лютого 2022р.

Досягнення критерію 5: Доступ до особистої та іншої документації

Більшість (**93%**) переміщених ДГ повідомили, що у них є усі адміністративні документи. Коли вони втрачали важливі документи, їм часто вдавалося їх відновити. Однак деякі з них не починали процес відновлення.

Досягнення критерію оцінюється за наступним показником:

Доступ до особистої документації та/або її успішне відновлення в разі втрати

Частка переміщених ДГ, які повідомили, що не втрачали особисту документацію або мали змогу відновити втрачені документи.

6 ВОЗЗ'ЄДНАННЯ СІМ'Ї

КРИТЕРІЙ 6 Возз'єднання сім'ї

Сім'ї, розлучені в результаті переміщення, повинні возз'єднатися якомога швидше, особливо за наявності дітей, людей похилого віку або інших вразливих членів родини.

Показник 1: Возз'єднання сім'ї

Третина (**33%**) переміщених ДГ повідомила, що з лютого 2022р. вони розлучені з одним чи кількома членами сім'ї. Майже половина з них (**47%**) повідомили, що вони були розлучені принаймні з однією людиною похилого віку (у віці старше 60 років) і **19%** - з щонайменше однією дитиною (у віці до 18 років).

Серед ДГ, які були розлучені з членом сім'ї [n=122], лише третина (**32%**) повідомила, що вони не стикалися з перешкодами при возз'єднанні з членом сім'ї, і майже половина (**47%**) вказала, що член сім'ї не міг перетнути лінію фронту.

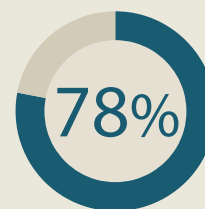

1 з 3 переміщених ДГ повідомило про розлучення з членом сім'ї з лютого 2022р.

Досягнення критерію 6: Возз'єднання сім'ї

Третина (**33%**) переміщених ДГ повідомила про розлучення принаймні з одним членом сім'ї з початку повномасштабної війни. Третина із них змогла возз'єднатися із членом сім'ї. **78%** повідомили, що не розлучені з жодним членом сім'ї.

Досягнення критерію оцінюється за наступним показником:

Не розлучені з жодним членом сім'ї або успішно возз'єдналися

Частка переміщених ДГ, які повідомили, що не розлучені з жодним членом сім'ї або змогли успішно возз'єднатися з членами сім'ї після попереднього розлучення.

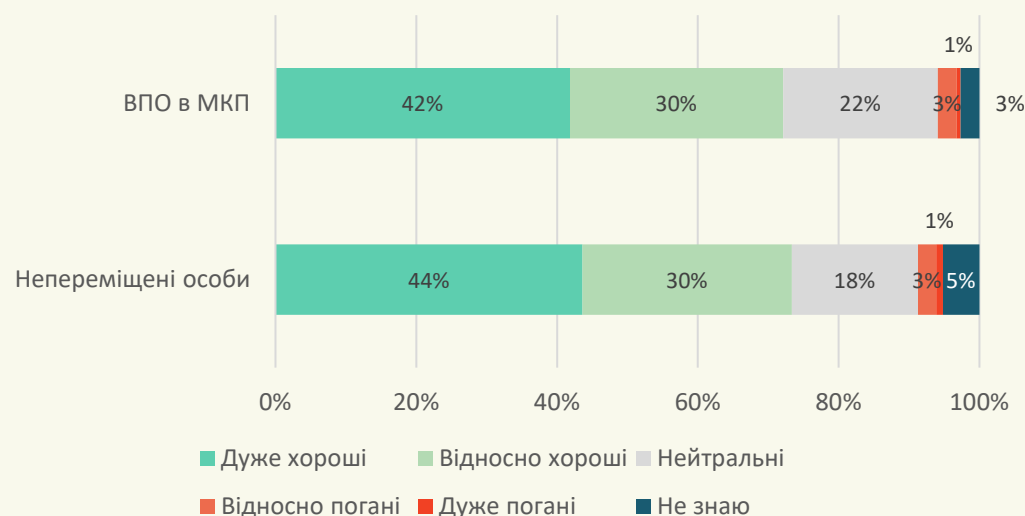
Цільовим орієнтиром є показник у 100%

7 СОЦІАЛЬНА ЗГУРТОВАНІСТЬ

Показник 1: Соціальна згуртованість між ВПО та непереміщеними особами

У обох підгрупах було зафіксовано схожий рівень задоволеності взаємовідносинами між ВПО та непереміщеними особами, у м. Дніпро. **72%** переміщених ДГ в МКП зазначили, що відносини були "дуже хороші" (**30%**) або "хороші" (**42%**). Аналогічно, **74%** непереміщених осіб, теж позитивно їх оцінили.

Рисунок 14. Повідомлений рівень взаємовідносин між ВПО та непереміщеними особами

Критерій 7 Соціальна згуртованість

Соціальна згуртованість, інклюзивність та взаєморозуміння між ВПО та непереміщеними особами, роблять можливою довгострокову інтеграцію, спільну відповідальність та стійкість.

Фактори, що впливають на рівень соціальної згуртованості

Серед респондентів, які оцінили відносини в діапазоні від "нейтральних" до "дуже хороших" [n=738], на питання про чинники, які **позитивно** впливають на соціальну згуртованість, представники обох підгруп відзначили наступне: відчуття довіри та солідарності (**69%**), одна мова (**43%**), схожі культурні та релігійні погляди (**27%**) та активна участь обох груп у спільних ініціативах (**24%**).

Серед респондентів, які оцінили відносини в діапазоні від "нейтральних" до "дуже поганих" [n=185], на питання про чинники, які **негативно** впливають на соціальну згуртованість, представники обох підгруп відзначили наступне: стереотипи (**42%**), брак довіри та солідарності (**19%**), а також небажання ВПО активно шукати роботу (**10%**).³⁵

Варто зазначити, що **19%** переміщених ДГ повідомили, що вони чи один із членів їхнього домогосподарства активно співпрацювали з місцевими організаціями у м. Дніпро впродовж місяця до збору даних. Загалом, **15%** повідомили, що вони брали участь у роботі місцевої благодійної організації, **3%** – у роботі молодіжної чи жіночої організації та **3%** – у спортивній групі.

7 СОЦІАЛЬНА ЗГУРТОВАНІСТЬ

Довіра та солідарність

були найбільш згадуваним чинником, який **позитивно** впливає на соціальну згуртованість між ВПО та непереміщеними особами.

Стереотипи

були найбільш згадуваним чинником, який **негативно** впливає на соціальну згуртованість між ВПО та непереміщеними особами

Показник 2: Дискримінація

Незважаючи на загалом позитивне почуття соціальної згуртованості між ВПО та непереміщеними особами, **більше одного з 10** переміщених респондентів (**12%**) зазначили, що впродовж останніх трьох місяців до збору даних, вони або один з членів їхнього домогосподарства стикалися з випадками дискримінації через статус ВПО. Загалом, **6%** переміщених ДГ повідомили про наявність у них відчуття дискримінації при доступі до ринку оренди житла, **5%** – при спробі отримати доступ до основних послуг та **4%** – при спробі отримати доступ до ринку праці.

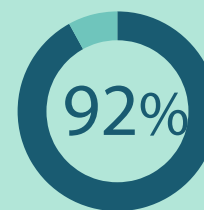
12%

переміщених ДГ повідомили про випадки, коли вони відчували дискримінацію через статус ВПО.

Досягнення критерію 7: Соціальна згуртованість

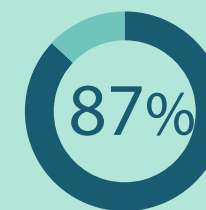
Дані свідчать про наявність загалом позитивного почуття соціальної згуртованості між ВПО та непереміщеними особами, у м. Дніпро, оскільки **92%** респондентів оцінили рівень відносин від "нейтрального" до "дуже хорошого". Разом з тим, повідомлення про відчуття дискримінації надходили від 1 з 10 переміщених ДГ в МКП, наприклад, щодо доступу ринку до оренди житла, ринку праці або основних послуг. Зрештою, лише **19%** переміщених ДГ повідомили, що вони чи один із членів їхнього ДГ брали участь в роботі з місцевої організації у м. Дніпро впродовж місяця до збору даних.

Досягнення критерію оцінюється за наступними показниками:

Позитивне сприйняття соціальної згуртованості

Частка ДГ з обох підгруп (ВПО та непереміщені особи), які оцінили відносини між двома спільнотами в діапазоні від "нейтральних" до "дуже хороших".

Відсутність відчуття дискримінації

Частка переміщених ДГ, які повідомили, що не стикалися з випадками дискримінації через статус ВПО впродовж трьох місяців до збору даних.

Цільовим орієнтиром є показник у 100%.

КІНЦЕВІ ПРИМІТКИ

СТОРІНКА 2

1. MOM, [Оперативний звіт: Демографічна статистика та географічний розподіл — опитування загального населення, Раунд 13](#), Червень 2023р. (англійською)
2. *Ibid.*
3. Згідно з оцінками, наданими в переліку, розробленому кластером СССМ.
4. Місцева інтеграція означає процес, за допомогою якого ВПО можуть досягти довгострокових рішень у місці їхнього переміщення, відповідно до Рамкової програми МКП з пошуку довгострокових рішень в інтересах ВПО (2010).
5. Кластер СССМ, [Стратегія на 2021-2023р.](#), 2021р. (англійською)
6. REACH, [Мультисекторальний індекс вразливості ВПО в місцях компактного проживання, Раунд 5](#), листопад 2022.
7. REACH, [Моніторинг місць компактного проживання ВПО в Україні](#), травень 2023р.
8. Непереміщені домогосподарства – це місцеве населення м.Дніпро, не переміщене внаслідок конфлікту на момент збору даних.
9. МКП, [Рамкова програми з пошуку довгострокових рішень в інтересах ВПО](#), 2010р.(англійською)
10. REACH, [Параметри проведення дослідження довгострокових рішень в рамках СССМ](#), червень 2023р.

СТОРІНКА 4

11. Контрольна група – це визначена група осіб у дослідженні, яка слугує базою для порівняння з іншими групами, що розглядаються.
12. Згідно з оцінками, наданими в переліку, розробленому кластером СССМ.
13. Метод нерепрезентативної вибірки – це не ймовірнісний метод, у якому дослідники вибирають учасників, виходячи з їхньої доступності та наявності, а не з випадкового систематичного підходу.
14. Індикативні результати дають попереднє уявлення про напрям або характер явища, що досліджується.
15. Репрезентативні результати ґрунтуються на вибірці, яка систематично та випадково формується таким чином, щоб точно відображати різноманітність та розподіл відповідних характеристик, які є у складі всього населення.
16. МКП, [Рамкова програми з пошуку довгострокових рішень в інтересах ВПО](#), 2010р.(англійською)

СТОРІНКА 6

17. Питання з кількома варіантами відповіді, тому сума не дорівнює 100%.

СТОРІНКА 7

18. Питання з кількома варіантами відповіді, тому сума не дорівнює 100%.
19. Питання з кількома варіантами відповіді, тому сума не дорівнює 100%.
20. 3% ДГ повідомили, що збираються переїхати в інше місце в межах країни, а 2% збираються переїхати закордон.

СТОРІНКА 8

21. Визначення кожного критерія взято з [Рамкової програми МКП з пошуку довгострокових рішень в інтересах ВПО](#), 2010р.
22. Деякі респонденти серед ВПО, можливо, розширили своє розуміння цього питання, включивши до нього період, протягом якого вони з більшою ймовірністю можуть постраждати від інцидентів, пов'язаних з війною.
23. G.V. GERASYMENKO, [Гендерно-зумовлене насильство в Україні: проблеми дослідження та політика реагування](#), 2015р. (англійською)

СТОРІНКА 9

24. Дніпро Оперативний, [У Дніпропетровській області розпочався новий навчальний рік для 340 тисяч школярів](#), 2022р.

СТОРІНКА 10

25. Кластер СССМ в Україні, [Стратегічна рамкова програма](#), 2022р. (англійською)
26. За даними партнерів по кластеру СССМ в Україні, ця динаміка не пов'язана з початком шкільного навчального року, оскільки більшість із цих гуртожитків є університетськими. Радше, це можна пояснити тим фактом, що багато ВПО змушені підписувати угоди саме для того, щоб уникнути виселення, що викликає побоювання, яких, можливо, і не було спочатку. Крім того, більшість ВПО, які мешкають у гуртожитках, мали підписати Правила поведінки, які забороняють, наприклад, вживання наркотиків або алкоголю, що збільшує загрозу (передбачувану чи ні) виселення.

СТОРІНКА 12

27. Проведення відмінності між офіційним та неофіційним працевлаштуванням віддавалося на розсуд респондента

СТОРІНКА 14

28. Державні соціальні виплати тут означають такі види допомоги: пенсії, виплати для ВПО, виплати, пов'язані з війною, програми виплат для малозабезпечених, та соціальні виплати на основі критеріїв вразливості.
29. Питання з кількома варіантами відповіді, тому сума не дорівнює 100%.
30. Питання з кількома варіантами відповіді, тому сума не дорівнює 100%.
31. Питання з кількома варіантами відповіді, тому сума не дорівнює 100%.

СТОРІНКА 15

32. Сума 4,000 грн була визначена на основі приблизної вартості прожиткового мінімуму, встановленого Міністерством соціальної політики до лютого 2022р.

СТОРІНКА 17

33. Питання з кількома варіантами відповіді, тому сума не дорівнює 100%.
34. Глобальний кластер з питань житла, [Інформаційна записка про Закон України «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна»](#) (англійською), червень 2023 р.

СТОРІНКА 20

35. Питання з кількома варіантами відповіді, тому сума не дорівнює 100%.